

Előzetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy órára . . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előzetes helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELELVEL.

Hirdetési díj:

Negy hásbosh petit sorért 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többzori hirdetések alkü
szerint jutányos áron vétetnek fel. Bolyg-
dy minden külön beigtatást 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.
Nyilvítteri közlemények minden petit sora
50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)

Köszönetek nem adatkak vissza.

A válság.

Budapest, nov. 8.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök ma esti hat órakor megjelent a szabadelvű párti körben és elmondta párhívveinek, hogy benyújtotta a koronának a kabinet lemondását s a király elfogadta a lemondást. Hivatalosan be fogja ezt jelenteni holnap a képviselőháznak és a főrendiháznak (Lásd országgyűlési tudósítást. Szerk.) azon kéréssel, hogy az új miniszterium megalakulásáig napolják el üléseiket. Holnap, esti hatodfél órakor a szabadelvű párt értekezletet tart, a melyen Szapáry gróf előterjesztést fog tenni a lemondás előzményeiről, nevezetesen arról, hogy a miniszterium által egyértelmű felállított programja az egyházpolitikai kérdéseknek a kötelező polgári házasságra vonatkozó pontjaiban nem találkozik a korona helyesléssel, miután a kabinet e program egészére nézve szolidaritásban áll, be kellett nyújtani az egész miniszterium lemondását.

Már a miniszterelnök megjelenése előtt nagy számmal voltak együtt a kör tanácskozási termében a párt tagjai. Tudomásuk volt már a miniszterium lemondásáról és annak körülményeit latolgatva, általánosan elismerték, hogy Szapáry gróf ügyesen választotta meg bukása számára a terrenumot, midőn a kötelező polgári házasság eszméjének, az egyházi kérdések legliberálisabb megoldási módjainak elfogadásához kötötte a maga és miniszteriuma sorsát és így népszerű elvi alapon válik meg a hatalomtól, igaz, hogy oly alapon, a melyhez őt köztudomás szerint belső meggyőződés nem kötötte. Találón jegyezte meg a pártnak egyik tagja, hogy e tekintetben irrapansul hasonlít Szapáry gróf bukása a Tisza Kálmánéhoz, a mennyiben Tisza is a Kossuth honossága kérdésében elfoglalt oly álláspontnak esett áldozatul, a melyet belsőleg ő maga perhorreskált leginkább. Vannak, a kik azt tartják, hogy Szapáry gróf, a ki voltaképen kelleltenül ment bele a kabinet némi tagjai által kezdeményezett radikális egyházpolitikai akcióba, vagy nem tudta, vagy nem akarta a korona előtt meggyőző világi-

tasba helyezni az okokat, a melyek különösen a kötelező polgári házasság behozatalát a felekezeti békének helyreállítása érdekében parancsoltó szükségességgé teszik. A párt ezen tagjai reménykednek abban, hogy ha a királyhoz meghívott s esetleg hogy meghívandó politikusok őszintén feltárják a király előtt a helyzetet, első sorban azt, meg a katolikus papság által kívánt módosítása az 1868. LIII. törvényeknek s az erre alapított ugynevezett elkeresztelési rendeletnek visszavonása csak a kötelező polgári házasság behozatala esetében történhetik meg, úgy az új kabinetnek — feltéve, hogy nem áll az élen ismét Szapáry gróf, sikerülne megnyerni a királyi hozzájárulást. Számosan adtak kifejezést azon véleménynek, hogy ő felsége, a ki már sokkal nagyobb kérdésekben is engedett a közérdek követelményeinek, most is hajlandó lesz erre, mihelyt kellőleg, teljes őszinteséggel megismertetik vele a valódi helyzetet s kimutatják, hogy a katolikus szempontból nyilvánított fenntartás kívánalmaknak a protestánsok sulyos sérelme nélkül csakis a kötelező polgári házasság behozatalával párhuzamosan lehet eleget tenni. A kötelező polgári házasság mellett szóló állami tekinteteknek erőteljes hangsúlyozását a korona előtt különösen Wekerle Sándor pénzügyminiszteről várja a párt, a ki holnap szintén a királyhoz megy s a kinnél ez idő szerint senki sem illetékesebb a szabadelvű párt nevében nyilatkozni s a kinek magatartása a válság eddigi stádiumában csak fokozta a pártnak iránta való ragaszkodását és rokonszenvét.

A válság előzményeiről írja a Bud. Corr.: A szabadelvű párt és az eddigi kabinet közti nézeteltérésről soha és sehol sem volt szó. A miniszterium tagjai, igaz, eredetileg ellentétben a miniszterelnökkel, kikérülhetetlen szükségként követelték tőle összes egyházpolitikai kérdéseink gyökeres, az állam és egyház közt minden további surlódást kizáró, az áldatlan elkeresztelési kérdést teljesen kiűrt rendezését. — Az összes kérdéseknél a legnagyobb kimerítő értekezések arra az eredményére ve-

zetek, hogy e kérdéseknek más, a czélnak megfelelő és eredményes megoldása nem létezik, mint a vallásszabadság proklamálása, kötelező polgári anyakönyvek behozatala s ezzel kapcsolatban a kötelező polgári házasság behozatala. Magától érthetőleg ezt az álláspontot foglalta el az egész kabinet annak tudatában, hogy a szabadelvű párt egyetért vele, a koronával szemben is. Ebből az álláspontból már most szükségszerűen következett az, hogy a Szapáry-kabinet beadja lemondását, de erősen meg vagyunk győződve arról, hogy a szabadelvű párt soraiból származó új miniszterium, melynek alkalmasint tagjai lesznek majdnem az összes mostani miniszterek, a kabinet fejének kivételével, képes lesz az ország összes pártjai által oly egyértelműleg nagyrabecsült s az állam érdekében szükségesnek nyilvánított egyházpolitikai programot keresztül is vinni. Ha meggondoljuk, hogy egyedül az állami anyakönyvezetési és ezzel kapcsolatban álló kötelező polgári házasság teszi lehetővé, hogy az 1868. évi LIII. törvényeknek a vegyes házasságból született gyermekek vallására vonatkozó kényszerítő rendszabálya megszűnjék s ezzel a legegyszerűbb módon vége vétessék minden elkeresztelési kérdésnek, a mely kívánalmat a katolikus egyház képviselői folyton oly sürgetően hangoztatnak, úgy bizonyos az, hogy az egyházpolitikai kérdéseknek illetően elintézése nemcsak a szabadelvű pártnak egyhangú tetszését és lelkesedését fogja kivívni, de határozottan helyeslésre fog találni a főrendiház többségénél is. Szapáry Gyula gróf a szabadelvű párt hű tagja, meg vagyunk győződve, hogy mindezen törekvéseket tartózkodás nélkül támogatni fogja, mert hiszen az ő meggyőződése eddig sem az volt, hogy a program czél-szerűtlen, hanem csak az volt a véleménye, hogy e program keresztültételének nehezen leküzdhető akadályok állják útját. A szabadelvű párt, tudatában a nagy és fontos feladatoknak, melyek megoldása most reá vár, mintegy új életre ébredve fog a parlament küzd-terére lépni. A helyzet utának ma kétségtele-nül Wekerle pénzügyminiszter tekinthető.

Szapáry bukása.

Debreczen, nov. 10.

Megszűnt a kételkedés, megszűnt a tagadás: a Szapáry bukása bevégzett tény. Most már a kormánypárti lapok is, melyek az utolsó pillanatig tagadtak mindent, mint a Tisza bukása előtt, kénytelenek elismerni, hogy Szapáry megbukott s bukását a képviselőházban és a főrendiházban tegnap már be is jelentette.

Minket egyáltalában nem lepett meg a Szapáry bukása, hiszen mi már akkor bukott miniszterelnöknek tartottuk őt, midőn a közigazgatási javaslattal oly csufosan felsült. Kormányzása azóta folytonos vergődés volt s előre lehetett látni, hogy előbb-utóbb nyakát szegi. Mi inkább a felett csodálkozunk, hogy mi módon huzhatta ki idáig is, midőn régen bebizonyult az, hogy képtelen a kormányzásra?!

Magyarország miniszterelnöki székén még soha nem ült tehetetlenebb ember, mint Szapáry. A tehetséget dőlly és elbizakodottság pótolta nála s az elbizakodottság oly vakmerővé tette, hogy mindig kész volt szembeszállani a nemzet közvéleményével, mindig kész volt megsérteni a nemzeti közérzületet, ha ez által bizonyos köröknek hizeleg-hetett.

Kormányzásának ideje alatt nem alkotott semmit s nem hagy maga után egyebet, mint szomorú emlékeket. Kormányzását a Kossuth honlaniásával kezdte s a Hentzi-szobor megkoszoruzásának tervével végezte s míg az előbbi a nemzetet keserítette el, addig az utóbbival a koronás főt kompromittálta s ezért kellett megbuknia!

Mert napnál világosabb az, hogy Szapáryt nem a polgári házasság kérdése, hanem a Hentzi-ügyben szenvedett kudarca buktatta meg. Ő felsége nem

nak legyilkolása: nem kárpótolnak bennünket az eltűnt házias éretyekért!

Ezeknek helyét elfoglalta a divat, mely örvény módjára sodorja magával a gyöngébb nemet, egyttal a férfivilágot is, mely nem egyszer átkozza meg a divat szeszélyeit és változásait.

Hogy pedig a divat pazarlásainak eleget lehessen tenni, ahoz nem elég a közép-szerű mód, ahoz nagy jövedelem kell. Az előrelátó mamák gondosan ki is szemelik azon férfiakat, kik nagy jövedelem felett rendelkeznek s kivetik utánok a hálót, hogy valamelyiket vejükül megszerezzék. Eppen úgy keressik a jó parthie-t, mint a férfiak s ezer furlagos mesterfogással élnek, hogy a hálóból a drága hal ki ne csusszék. Annyi intrikára, mint a mennyit az ilyen nők kifejtének, még a leg-furfangosabb diplomaták sem képesek.

Bálokban, színházakban, hangversenyeken, sétatereken, fürdőhelyeken folytatják a kutatást s a kiszemelt áldozatot mindaddig üldözik, míg az vagy megszökik, vagy megadja magát!

Mily boldogok vagytok ti, kik a nagy világnak e léhaságaitól távol álltok. Az egyszerű házfűdél alatt megvonulva, magatokban nevettek bolondok pompáin s a világ hiúságain!

A ti sziveteket szeretet kötötte össze. Az a szeretet, mely távol áll minden földi érdektől, mely önmagáért születik s önmagáért él. »Mig az ember boldog nem volt, addig meg nem halhat.« — mondja a költő. De boldogok csak azok lehetnek, kik igazán szeretik egymást. A boldogság nem a paloták kiváltsága, sőt azokból gyakran száműzve van, míg a szerényebb hajlékokban gyakran fészket talál. Örömmel keresi föl a nádfedeli házakat, mert azoknak lakói legszívesebben fogadják be. Ti befogadtatok s ott is marad nálatok állandó

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Nem bolygatom . . .

*Nem bolygatom titkát jövevénynek,
Sírni sötét fátynól fedő;
Szeretném tudni csak: türelmem
Fog-e majd rózsát teremni?*

*Ah, sejttem: későn! Még sokáig
Kell tünni kínos években . . .
— S ha egyszer elműl ifjúságom,
Mít ér a rózsá már nékem?!*

Kulcsár Ferencz.

IFJU PÁRNAK.

— Emlék-sorok. —

Azt tartották régen, hogy a házasságok a mennyben kötetnek. A mai reális, prózai kor megdöntötte e hiedelem igazságát, mert ma a házasságok — ritka kivétellel — nem a mennyben, hanem nagyon is a földön, illetve a telekkönyvi hivatalokban kötetnek. A házassulandó fiatal emberek alaposan informálják magukat a kiszemelt leány hozományára felől s csak azon esetben lépnek föl kérők gyanánt, ha a telekkönyv lapjai kedvező anyagi helyzetet tüntetnek föl, ellenes esetben jó b parthie- után néznek. Szemérmelennül folyik a vásár s akadt olyan is, a ki profán őszinteséggel nem szégyelte dalba foglalni azt, hogy nem hitvestársat, nem feleséget, hanem csak vagyont keres.

Az egész kor irányát s gondolkozásmódját a leghivebben jellemzi e tréfásnak látszó, de alapjában véve inkább gúnydal:

*»Gyöngyöm, gyöngyöm, drága gyöngyvirágszál!
Elvennemek, ha szegény nem volnál!
De hiába uszik szemed könnybe:
Drága neved nincs a telekkönyvbe!«*

A meztelen őszinteségen, a nemesebb érzelmeknek e bántó háttérbe szorításán, mely e dalban nyilvánul, sokan már nem is ütöknek meg. Annyira üzletszerű dologá vált a házasság, annyira elveszett annak költői zománca, hogy a legtöbb házasság nem szivbeli frigy többé, hanem egyszerűen csak — közös háztartás!

Oly jól esik az idealizmusért rajongó léleknek, ha e nagy pusztaságban egy kis zöld oázist talál, ha oly ifju párt lát a templomban, mely igaz szivből, igaz érzésből mondja el a holtomiglant.

Nemes lelkek, kik e zöld oázist alkotjátok, legyetek szivből üdvözölve!

»Jó parthie!« lett a jelszó. Ez halatszik ki a vásár zajából, mint a handlenak »Mi van eladó?« kiáltása. Csunya vásár ez nagyon. Erkölcsei tekintetben kifogástalanabb volt ennél még az ókorok leányvására is, mely a keleti népeknél még mindig divatozik. Akkor legalább a házassulandó férfiak fizettek a szülőknél a leányért, most pedig a szülők fizetnek a férfinak s a leány igen sok esetben — csak ráadás. Melyik eljárás szebb, vagy melyik csunyább? A leányvásáron a férfi azt a leányt vette meg, a melyik tetszését megnyerte, — tehát legalább a férfi részéről meg volt a vonzalom, melyből szerelem támadhatott s nem egy esetben támadt is mindkét részről; ma nem a leányt nézik, hanem a hozományt s kérkednek vele, ha ugynevezett »jó parthie-t« csinálnak. Az ilyen házasság aztán nem szerelmet, hanem gyűlöletet, viszályt és boldogtalanságot terem.

Ti ezt nem ismeritek, nem is fogjátok megismerni soha, mert midőn frigyét kötöttek, sziveiket vizsgáltatok meg. Azok összedobbantak, egymást megértették s nem a világi hiúságokban, hanem egymás szeretetében kerestek és találtak boldogságot!

bocsáthatta azt meg, hogy őt e kérdésben félrevezette s bizonyára azért vonakodott a Szapáry vezetés alatt levő kormánynak engedményt tenni a polgári házasság kérdésében, mert nem tudhatta, hogy e kérdésből is nem újabb kudarc származik-e? Most azután Szapáryt a polgári házasság mártírjának tüntetik föl a felhívatlan lapok, holott a Hentzi szobra ütötte őt agyon!

Részvétet, sajnálatot nem érdemel, még a saját pártja sem sajnálja őt, miért is sajnálna, hiszen pártját is folytonos vereségeknek tette ki? Bukása inkább »mulatságos«, mint tragikus. Végzetét hamar utólérte s a nemzet megszabadult tőle, mint valami lidérc-nyomástól, mely álmaiban gyötörte!

Fővárosi levelezőnk a képviselőház tegnapi üléséről a következőket írja:

Budapest. nov. 9.

(R. N.) Rendkívül élénk képet nyújtott ma a képviselőház környéke; a közönség csak úgy tolongott a lépcsők felé, hogy bejuthasson a karzatokra, de már 10 óra tájban olvasható volt az ajtókon azon minden érdeklődést s a bejuthatást célzó minden reményt eltipró kiírás: »Minden jegy elfogyott.« S nem csoda, hiszen nem egyből volt szó, mint arról, hogy Szapáry miniszterelnök (most már volt miniszterelnök) a képviselőház elé terjeszti a korona által már elfogadott lemondását.

A képviselők csaknem teljes számmal jelentek meg s a karzatok zsúfolásig tömve voltak. (Az egyik karzaton levő közönség között ott láttam főt. Kiss Aron püspök és Lengyel Imre urakat.)

Halotti, temetéshez illő csend állott be, midőn Szapáry felállott, minden szem felé irányult s leste k szavait. Ő pedig rövid előterjesztésében, mint egy politikai mártyr: az igazság mártírja, nyilatkoztatta ki, hogy lemondásának oka liberális törekvésének a korona által gördített akadályában keresendő. Abban t. i. hogy bár a teljes vallásszabadság eszméjét diadalra juttatni szerencséje volt, de a kötelező polgári házasság kérdésében a korona ellenkezése miatt hajótörést szenvedett. Így aztán elmondván a saját bucsuztatóját, az ellenzéknek úgy, mint a jobboldali Tisza-klikknek csöndes mosolya közt ereszkedett vissza a piros bársonyszékbe, melyet már elhagyott a nemzet és a korona kegyvesztettjeként bizonytalanság — örökre.

A függetlenségi és 48-as párt részéről E ö t v ö s Károly bucsuztatta el a nagy halottat. Szónok harsány hangon, hazafias indulatának teljes kitörésével ítélte el a vezető kormányférfiaknak azon eljárását, hogy mintegy

vendégül, örök tanyát ver ottan s édené avatja föl otthonokat.

Ha e sorok hozzátok eljutnak, gondoljátok meg, hogy egy jó barát küldi azokat, egy jó barát, ki igaz szívből örül azon, hogy boldogoknak láthat titeket s őszintén kívánja, hogy felhő sohase boruljon boldogságotok egére s vidám tavasz derűje ragyogja bel az utat, melyen kezet fogva haladtok!

Kósa Barna.

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —

Írta: V. Gaál Karolina. 24. (Folytatás.)

— Nem olvasta nagysád azon bankár bucsúját, kivel a huszezer forint le volt téve? — En? Oh Istenem, efelől nem lehet itt megtudni. Elveszett a pénzem? — Elveszett, Szeréna kisasszony. Felelt Sorányi sötéten. A gaznépek, mikor két hét előtt a kamatok ügyében fönjártam Bécsben, nem szóltak; kiadták a csinos kamatot és csakis ez az, ami az öné. Tegnapi hirdették ki a bucsút. Sürgönyöztem és feleletül kaptam, hogy a bankár megszökött, eltűnt, pénz nincs, nem is lehet rá reményünk soha.

Szeréna mindkét kezével befödte szemeit. Szédült.

— Huszezer forint! sohajtá. Hát nincs ut mód a visszacszerzésre?

— Ily esetekben nincsen nagysád! Ön teljesen szegény leány és a kamatokból ki sem vettem 3000 forintomat, sem az 500-at, mit nagynénjének az ön egyévi itt lakásáért fizettem. Tehát meglehetősen vagyunk suttva. A kis összeget mire fordítsuk, mikor ön mégis jól élvezhesse, ezt megbeszélni vagyok itt.

— Oh isten! Hát ennyire üldöz engem a sors. Mit vétettem?

Sirt.

— Szeréna nagysád, fiatalossággal birni, ez magában töképenz. Ön olyan családnál van,

utazók külföldön, egy teljesen idegen városban keresték a magyar királyt. Magyarország fő- és székvárosa Budapest, mely tehát a magyar királynak is székhelye s így a miniszterium lemondásának — ez külföldön történt — formája hibás volt. A p p o n y i Albert gr. beszédében a leendő kormánynak udvaroit, ezzel szemben U g r o n Gábor a háznak általános, hosszantartó derültsége közt jelentette ki, hogy csak azon kormányt fogja támogatni s annak fog bizalmat szavazni, mely az ő és elvtársai elveit vallja.

Nincs tehát többé Szapáry-kormány s vége a nemzeti betegség korának, mely a nemzet testét a Szapáry-uralom alatt gyötörte. Mi következik ezután? Uj senyvedés, vagy ébredés? Elhagyja-e kórágját a beteg, vagy még nyomni fogja azt tovább is? Ki tudja? A legfeszültebb várakozással nézünk a jövő elé és epedve várjuk legalább is egy türethetleg liberális kormány alakulását!

Szapáry lemondó nyilatkozata így hangzott:

T. ház! A kormány tagjainak sokszor volt alkalma az egyházpolitikai kérdésekben ezen t. ház színe előtt nyilatkozni. A kormány az ezen alkalmakkor kifejtett programnak megfelelően előkészítette a törvényjavaslatokat az általános polgári anyakönyvvezetésről, az izraelita vallás szabad gyakorlatairól és ezen törvényjavaslatok betervezésére megnyerte a korona jóváhagyását. A kormány tehát ezek alapján megfelelt azon kötelezettségeknek, a melyeket a ház irányában ezen kérdésekben elvállalt.

A házassági jog reformjának alapelveire nézve a kormány korábbi nyilatkozatának megfelelően is, a miniszterium egyhangú megállapodásra jutott, kivéve a házasság polgári megkötésének kötelező formáját, a melyre vonatkozólag, ugyisintén az egész kérdésben teendő nyilatkozatra nézve nem tudott a kormány oly megállapodásra jutni, mely egyszersmind a korona helybenhagyását megnyerte volna.

Ily viszonyok közt a kormány nem lévén azon helyzetben, hogy az ország javára sikeresen működhesse, beadta lemondását — és ő Felsége f. hó 6-án kelt felsőbb elhatározásával a miniszterium ezen lemondását elfogadta és megbízta az egyes minisztereket, hogy az ügyeket az új kormány megalakulásáig tovább vezessék.

Midőn ezt a t. háznak bejelentem, egyszersmind arra kérem, hogy méltóztassék ezen helyzetből kifolyólag elhatározni, hogy a ház az új kormány megalakulásáig üléseket ne tartson. Biztosíthatom a t. házat az iránt, hogy semmiképen sincs érdekében a kormánynak, vagy a kormány bármely tagjának, hogy ez az idő sokáig tartson s mindenesetre csak arra szorítkozzék ma a t. ház, a mi a kérdés eldöntésére elkerülhetetlenül szükséges. Kérem, a t. házat, méltóztassék e javaslatomat elfogadni. (Helyeslés jobbfelől.)

E nyilatkozatra E ö t v ö s Károly és gr. A p p o n y i Albert hosszabban válaszoltak,

melynek gyakorlati ügyességet sajátíthat el. Még mindig azt mondom, hogy tanuljon meg munkákedvelő lenni. Akkor ön mentve van.

Mit használ az nekem, ha gépen varrok? Mit, ha sütök, főzök kertészkedem? Mi jövedelmet ad az nekem? Hamar elrontom kezeimet, és meg lesz gyengülve egészségem.

— Oh édes nagysád, hisz csak annyit kell és lehet tenni, a mennyit a test megbirhat.

— De én nem bírok semmi munkát. Egyszer itt a butorokat letörölgettem, egész nap fájt a fejem. Hát azt akarják, hogy beteg legyek?

— Meg fogja szokni gyermekem! Ami azt illeti, hogy mi jövedelmet hozna be e foglalkozás önnök. Igen sokat! Például, egy művelt, szerény, nemeslelkű férjet fog választani, (én ismernék egy ilyet) és a saját házát rendben tudna nagysád tartani. A mely nő ért a háziassághoz, munkához, az kétszerezi férje jövedelmét. Mert a tudatlan és henye feleség pazarol, nem számít. Krajczár helyett forintot ad ki, és a férj bolondulhat!

— Miután csakugyan szegény lettem, sohse fogok férjhez menni, szolt Szeréna. Kevelységem nem engedné hogy sorsom alatti férjet válasszak s még pénzt se vigyek. — Ennél jobb gondolatom van. Ön elutazik Párisba, magával viszi minden ékszereket, s arán vesz nekem olyan kis birtokot, amilyet lehet. Ohajtanék e szép vidéken lakhatni, ha itt akadna egy kis birtok. — Oda hoz ön egy értelmes gazdaszt, egy dolgos jó asszonyt, és akkor én ott meghúzódok Mártáva, ki soha el nem marad tőlem. Ön e mamája megátogatnak, oktatni fognak, s nem képezlek nagyobb boldogságot rezsemre — ha már így történt. Itt nem is maradhatnék soká, mert Móricz, a ház, kegyencze, kezd nekem alkalmatlan lenni. Ha személyesen nem szerénytelenkedik, ir okatlan leveleket, és én semmiképen nem vagyok hajlandó egy nevelten férfi nevévé lenni.

Ot ne féljen nagysád, ha ő megtudja, hogy már nincs huszezerje, mindjárt más hangon

meg U g r o n Gábor röviden beszélt, de pártjuk nevében mindannyian örömlüknek adtak kifejezést a lemondás felett s a ház viharos eljenzések közt vette tudomásul a kormány lemondását.

A főrendiház tegnap, a képviselőház ülése után, szintén ülést tartott s az elnöki bejelentés után Szapáry miniszterelnök ismételte gyászbeszédét, melyet a képviselőházban elmondott. A főrendek mely csendben mondtak »amen-t a kormány kimulására!

A milleniumi kiállítás.

A fővárosi nagyiparosok bizottságának egy küldöttsége tisztelgett kedden délelőtt Kammermayer polgármesternél. A küldöttség arra kérte a polgármestert, hogy a kiállítás helyének megválasztásában legelső sorban az iparosság legfőbb érdekeit támogassák.

A küldöttség vezetője, megyeri Krausz Lajos, hivatkozva arra, hogy már a szerdai közgyűlés tárgyalhatja a miniszter leiratával kapcsolatban a helykérdést, kiemeli, hogy csak a nagy áldozatot hozó iparosok legnagyobb sérelmével lehetne a kiállítást a városligeten túl fekvő területre helyezni. Kéri, hogy a Stefánia-utól jobbra és balra fekvő terület átengedése iránti mozgalmakat támogassa s a maga és iparos polgártársai nevében igéri, hogy mint fővárosi polgárok is azon lesznek, hogy a közönség igényei ne csorbuljanak s az elfoglalt területért esetleg az állatkert, vagy más terület álljon a sétáló közönség rendelkezésére díjtalanul.

K a m m e r m a y e r polgármester megígérte, hogy a maga részéről mindent elkövet a kiállítás érdekében áldozó iparosság jogos igényeinek kielégítése érdekében. — A küldöttség ezután G e r l o c z y polgármesternél tisztelgett, aki kijelentette, hogy nincs semmi akadálya annak, hogy a Stefánia-ut jobboldala az arena-utig a kiállítás céljára felhasználassék s ő örömmel támogatja az iparosok ez óhaját. Csak a régi kiállítási területen létesített fenyvest szeretné kimélni.

A küldöttség ezután L u k á c s Béla minisztert kereste fel, ahol számban meggyarapodva tisztelgett. Lukács Béla miniszter előtt Krausz Lajos hangsúlyozta az iparosok akciójának szükségességét s felajánlotta az iparosok közreműködését. A kiállítás helyének megválasztása tárgyában arra kérte a minisztert, hogy ne engedje a kiállítást a rákosi mezőre kitoltni, mert a kiállítás sikerének kardinalis feltétele az, hogy magában a városligetben rendezessék s ekkor az iparosok nem fogják kimélni az áldozatokat. Elmondta, hogy a küldöttség a polgármestereknél is tisztelgett.

L u k á c s Béla miniszter örömmel hallotta a fővárosi iparosvilág megmozdulását és

fog beszélni; ha pedig folytatná, akkor a pénzvagyó anyá maga lép közbe. Ismerem őket.

— Hogy most nem ellenzi fia bolondságait, az tény, mondá Szeréna. Tehát van e benne lehetőség, hogy úgy tegyünk ekzszerimmal?

— Nagysád, attól függ, hinni fog-e Sorányi bácsinak, hogy ez lelkiismeretesen jár el a megbízásban?

— Ne beszéljen így édes Sorányi bácsi! Azt kikötöm azonban szigoruan, hogy ha csupán egy nádasfedélű házikót vehet is pár hold földdel, de úgy tegye, miszerint az ön három ezerje — és az 500 frtja is ki legyen az ékszerék árából véve. Im itt van 5 sor értekes igazgyöngy, és két gemántos ékszer — ezeket is adja el Sorányi bácsi. Ha nem venné ki pénzt ezuttal, úgy boldog sem lehetek. Atyám helyett fizetek önnök, s ön köteles minket ez adósság alól felmenteni.

— Legyen meg, Szeréna nagysád! Én látom, észlelem, hogy ön már is türelmesebb, nyugodtabb, mint kevéssel ezelőt! Ez jóra mutat.

— De ne biztasson kezemmel senkit, Sorányi bácsi, megértettem, hogy tudna ön egy férjnek valót nekem! Ez sértene; ha mégis eszembe veszne, nem maradnék határozatom iránt szilárd, akkor csak magam fognám életársamat választani.

— És nem kellene akkor sem a Sorányi bácsi tanácsa, ki jó emberismerettel bír? . . .

— Igaz, ön gyűlölte Kosárkyt is, eldöztete volt! Megmondott mindent.

— Nem előzött, hanem tapasztalat nagysád! Apropos, bocsánat, engem egy kényes dolgról titkon értesített most Tarvölgyiné nagysága. Mint jött az, hogy Kosárkyt elfogadta ön? Meg pedig Móricz közbenjárásával?

Szeréna melyen elpirult. —

— Őszintén beszélte el, hogy volt.

— Mily botrány, az a fiatal ember még nem is átálja azt fecsegnit, hogy az arany órat ajándékolta nagysádtól; az anyja s növe-

köszönettel veszi közreműködésüket s miután arra nagy súlyt helyez, alkalomadtán igénybe is fogja venni. A mi a helykérdést, mint konkrét dolgot illeti, leiratában egyelőre csak a régi kiállítási területéről szolt; de nemcsak fontosnak és kívánatosnak ismeri el, hogy a kiállítás a városligetben koncentráltassék, hanem ebben a sikernek egyik biztosítékát is látta.

Örül, hogy a főváros irányadó tényezői is e véleményben vannak, s kéri az iparosok hatáson közreműködését a fővárosnál, hogy a kívánt terület átengedessék. A mi a közönség igényeinek megóvását illeti, nemcsak megígéri, hogy a Stefánia-ut szabadon hagyatják a közlekedésnek, de azt is mondhatja, hogy az át-hidalás és az elkerítés olyan díszes és impozáns módon fog történni, hogy hosszu időre nevezetessége lesz a fővárosnak és a városligetnek. Ezen kívül ki lehet eszközölni, hogy az elfoglalt terület helyett az állatkert nyitassék meg a közönségnek teljesen díjtalan látogatásra. Köszönetet mondott az üdvös kezdeményezésért s kérte, hogy érvényesítsék ez irányban befolyásukat.

A küldöttség a minisztert éltetve tavozott. —

BELFÖLD.

A főváros új templomai Budapest a következő években öt új templommal fog gazdagodni. Legdíszesebb a szegényház-teren 576.000 frt költséggel épülő római katolikus templom lesz; a tisztviselői telepen a lazarista szerzetesek építenek 3 év leforgása alatt templomot. A reformátusok Budán, Kőbányán s a Zuglóban építenek templomot, melyeknek költségehez a főváros 50.000 forinttal járul.

Vasvári honvédek. A kolozsvári Vasvári-kör felhívja mindazokat a honvédeket, kik Vasvári Pál mellett harcoltak s a fontanellei útközétekből megmenekültek, hogy nevüket, lakásukat s honvéd voltukat igazoló okmányokat küldjék be, mert a kör tiszteletbeli tagjainak akarja őket megválasztani. Egyben felkéri őket a kör, hogy minden oly iratot, okmányt, tárgyat, melyre a Vasvári-csapattal tettek szert, küldjenek be, hogy azokkal gyarapítsák a kolozsvári Ereklje-muzeumban kiállított Vasvári-csoportot. Szívesen fogad ezenkívül a kör minden felvilágosítást, adatot, mely a fontanellei csatára vonatkozik.

A kard. Protits 31-ik ezredbeli hadnagy e hó 6-án éjjel a zombori Vadászúrt vendéglő ettermében borozott s hajnali három óra felé összehívta a szomszéd asztalnál mulatozó Hoffmann Károly megyei számvévelev. A hadnagy ur annyira megharagudott, hogy kardját rántva, neki esett a polgárnak és mikor az az udvarba menekült, oda is kísérté és vagdalta a szegény embert, a míg vértől boritva, össze nem rogyott. A sebesültnek dr. Sági honvéd-ezredorvos nyújtotta az első segélyt; az orvos állítása szerint a sebek nem veszélyesek. Zomborban rendkívül nagy a felháborodás ez eset miatt, mert eddig a polgárság a legjobb viszonyban élt a tisztikarral. Remélik, hogy a

rei azt hiszik, hogy a közbenjáró volt megjutalmazva.

— Alálalóság! Rebegé Szeréna. Eltulajdonította atyám óráját tőlem és én nem is látam azóla sem őt, sem órámat.

— Vigyázatot ajánlok, Szeréna nagysád, az óra nem is lesz az öné már, többé azt tudom. — Mielőbb szerezzünk egy kis fészket — hová az üldözött galamb repülhet, különben megkoppasztyák.

Szívesen szorítá Szeréna a neki nyújtott baráti kezét, és köszönte baráti figyelmet.

— Még egyet, bár nehéz megmondanom. De vegye tőlem mint atyai tanácsot. Kosárky bár neje, a beteges asszonyka mult heten eljött anyámhoz látogatást tenni. Ő csodálta is, míg okát meg nem tudta. Panaszkodva sirt, hogy Szeréna az ő férjét meg akarja hódítani; mivel a báró még mindig szerelmes nagysádba — nem lehetetlen, hogy nejtől elválh és ő ezért kéri anyámat, beszéljen nagysáddal, ne legyen oly kegyetlen az ő házasetletét fel-dulni. —

— En? Oh, a szerencsétlen!

— Ez talán mintegy bosszu lenne öntől, hogy barátnője Kosárky nevévé lett.

— Az égre kérem, Sorányi ur, személyesen nyugtassa meg őt nevében, hogy halhite elenyészessék! Baró Kosárkyt megvetem, gyűlölöm és örökre elutasítottam, mint önnök is elmondtam.

— Beszélni fogok a bárónéval. Nem szabad ugyan tudatni vele a báró ur megaláztatását, mert gyuosan férje szemere vehetné; majd tudom én, hogy nyugtassam meg. — Ellenlegyeket nem kell szereznünk, anyival inkább, mert Szeréna nagysád itt marad közel, mint kisbirtokosnő! tevés oza mosolyogva. Aligha nem tudok egy kicsi birtokot. . . . Nem több, sem kevesebb, mint egykor egy birtokfelügyelői csinos 6 szobás lak, nagy kerttel, melyben szép gyümölcsös van, vele kapcsolatban egy szőlőhegy, vagy 20 hold földdel.

(Folyt. köv.)

remülködésüket s miután
ez, alkalomadtán igénybe
a helykérdest, mint konk-
natanan egyelőre csak a
1891. szolt; de nemcsak fon-
ak ismeri el, hogy a ki-
koncentráltassék, hanem
nyik biztosítékát is látná.
város irányadó tényezői
annak, s kéri az iparosok
eset a fővárosnál, hogy a
fessék. A mi a közönség
illet, nemcsak megígéri,
szabadon hagyatik a köz-
mondhatja, hogy az át-
és olyan diszes és impo-
nans, hogy hosszú időre
városnak és a városi-
lehet közölni, hogy
nyitást az állatkert nyitas-
teljesen díjtalan látó-
mondott az üdvös kezde-
hogy érvényesítsek ez

ELFÖLD.

Najtemplomai Budapest
a új templommal fog
szébb a szegényház-teren
épülő római katolikus
székesegyház telében a lazarista
3 év leforgása alatt
munkások Budán, Kőbányán
nek templomot, melyeknek
1000 forinttal járul.

Honvédek A kolozsvári
mindazokat a honvédek,
harczókat s a fonta-
menekültek, hogy n-üket.
halkat igazoló okmányai-
a kor úszóéletbeli tagjai-
szász-tani. Egyben felkéri
minden oly iratot, okmányt,
Vasvári-csapatnál tettek
hogy azokkal gyarapítsák
muzeumban kiállított Vas-
fogat ezenkívül a kör-
adat, mely a fonta-
ozis.

31-ik ezredbeli hadnagy
Vadászkürt vendég
hajnali három óra fele
asztalnál mulatozó
számvevővel. A had-
ragadott, hogy kardját
polgárnak és mikor az az
da is kísérte és vagdalta
a mig vértől borítva, össze
esülnek dr. Sági honvéd-
az első segélyt; az orvos
bék nem veszelések. Zom-
gy a felhoroadás ez eset
polgár-ság a legjobb vi-
karral Remélik, hogy a

szőbenjáró volt megju-
Béga Szerena. Eltulaj-
nem is lát-
amat.

amok Szerena nagysád,
az őse már többé azt tu-
szerezniük egy kis fész-
lál galamb repülhet, kü-
ak.

gora Szerena a neki nyuj-
közönte baráti figyelmet,
par néhez megmondanom.
atvai tanácsot. Kosárky
asszonyka mult heten el-
tást tenni. Ő csodálta is,
tudta. Panaszkodva sirt,
terjet meg akarja hódítá-
eg mindig szerelmes nagy-
ellen, hogy nejtől elválhat
amat, beszéljen nagysáddal,
den az ő házasetét fel-

szerecsellen!
bonyeg bosszu lenne öntől,
arky nevéjé lett.
rem. Sorányi ur, személye-
ot nevében, hogy balhite
Kosárky megvetem, gyű-
tatítottam, mint önék is

ok a bárónéval. Nem sza-
vele a baró ur megalazta-
ny ferje szemere vehetné;
ny nyugtassam meg. — El-
szerecsellen, anyval inkább,
ad itt marad közel, mint
ad ózza mosolygva. Aligha
si birtokot. . . Nem több,
egyor egy birtokfelügyelői
ak, nagy kerttel, melyben
an, vele kapcsolatban egy
hold földdel.
olyt köv.)

katonai hatóság mindent el fog követni, hogy
a jó egyetértés ezután az eset után is meg-
maradjon.

KÜLFÖLD.

A pápa a polgári házasság ellen.
Róma, nov. 8. Itt az a hír van elterjedve, hogy
a pápa levelet intézett Ferencz József király-
hoz, melyben lelkére kötötte, hogy a tervbe
vett polgári házassághoz ne adja beleegyezését.

Az orosz trónörökös bécsi látogatása.
A Ferindenblatt egy athéni távirata jel-
lenti, hogy az orosz trónörökös elindult onnan,
hogy visszatérjen Pétervárra. A trónörökös
Bees felé veszi útját, a hol megfogja látogatni
az udvart. A távirat szerint, a trónörökös e
hó 12-en érkezik Bécsbe.

Dinamit-robbanás Párisban. Pá-
ris, nov. 8. Páris egy borzasztó robbanás há-
tasa alatt áll, mely egynegyed tizenkét órákor
a Rue des Bons-Enfantsban levő rendőrbiztos-
ságban, a francia bank közvetlen közelében
történt. Egy dinamitbomba robbant szét; a
környéken a házak megrendültek, az ablakok
bezuđódtak és az utcák tele vannak szörve
üvegcserepekkel. A durranás több kilométernyire
elhallatszott. Az emberek, kik a szerencsétlen-
ség helyere siettek, azt kiáltották, hogy a
francia bank lége van roppitve. — De nem-
sokára kiűnt, hogy a robbanás a rendőrbiztos-
ságban történt. Az ott levő hat ember meg-
öletett, köztük a carneaui társaság szolgálja
is, a ki a bombát, melyet rövid idővel az-
előtt a carneaui társaság iradahelyisége előtt
találtak, két rendőrről a rendőrbiztoságra
hozta. A bomba, mikor a szolga letette, szét-
robbant és a jelenlévők közül három azonnal
megölt. A szolga és a rendőr súlyosan megse-
besült és a kórházba való szállíttatásuk alatt
meghaltak. A hatodikát ijedségében szélhűdés
erte. A robbanás után azonnal nagyobb számú
rendőr, katonas és tüzérségi csapatok jelentek
meg a helyszínen. — Egy órákor L o u i s e t
miniszterelnök is a szerencsétlenség színhelyére
sietett.

Határidő-naptár.

- Nov. 12. Esküdtzéki tárgyalás Lukács László sajtóírórében.
- Nov. 15. Pályázatok beadásának határideje a debreczeni színházra.
- Nov. 20. A hatvan-utca-baromvásártéri vasut r. társaság rendkívüli közgyűlése.
- Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tisztí állásokra.

Ujdonságok.

A regále-szövetkezet közgyűlése.
A debreczeni polgárok szövetkezete, mely az
ital- és fogyasztási adók regáléját a kormány-
tól 3 évre kivette, tegnap tartotta meg alakuló
közgyűlést a Szikszay-fürdő disztermében. A
nagy terem egészen megtelt a szövetkezeti ta-
gokkal, kik mindjárt a közgyűlés kezdetén
elnökül megválasztottak Nagy Ferenczet,
jegyzőt T o r d a y Gábot. A jegyző felolvasta
a küldöttségi jeletést és a szövetkezeti terve-
zetet, mit pontról-pontra megvitattól a köz-
gyűlés s csekély változtatásokkal el is fogadta
azt. Főbb pontjai a következők: A szövetke-
zet hivatalos czime lesz: »Aztal- és fogyasztási
adók beszedési jogának megváltására vállalko-
zott Debreczen városban levő adóköteles felek
szövetkezete.« A szövetkezetet kormányozza:
a szövetkezeti gyűlés, az intéző bizottság és a
választmány. A szövetkezeti tagok betételeik
erejéig szavatolnak a szövetkezetben; a betett
penzek a szerződés tartama alatt ki nem ve-
hetők. — Minden szövetkezeti tag tagsági
igazolványt kap. Az elnök és jegyzőn kívül vá-
laszt a közgyűlés 24 tagu választmányt, mely
havonként egyszer ülést tart, továbbá 16 tagu
intéző-bizottságot, mely megválasztja és ellen-
őrzi a könyvvezetőt és a pénztárnokot, illetve
a kebeleblől naponként kiküldött napbiztos ál-
tal a kezelő-személyzet működésére felügyel s
gondoskodik róla, hogy az adóköteles felekk
szemben méltányos eljárás tanúsításuk s ök
mindennemű zaklatástól megkíméltesse. Az
ügyvezető, kit szintén a közgyűlés választ, min-
deben általános ellenőrzést gyakorol, a szö-
vetkezetet a kincstárral szemben képviseli s az
egész ügymenet rendszeresítésében tényleges
részt venni tartozik. A kezelő személyzet fizetésé
következőleg állapítatik meg: az elnök 400
frtot, a jegyző 300 frtot, az ügyvezető 1500
frtot kap évente, a napbiztos 5 frtot naponta.
Ezután a közgyűlés határozatilag kimondta,
hogy azon aláírók, kik a közgyűlésig be nem
fizették díjaikat, töröltetnek a tagok sorából.
A kik még a közgyűlésen tagokul jelentkeztek,
azok elfogadtatták. Ügyvezetőnek egyhangulag
P a p Lászlót választották meg. Szavazás után
következő tagokból alakult meg az intéző-bi-
zottság: Szentessy János, Kovács János, Vil-
mos Lajos, Fabriczius Geza, Pösszert János,
Tóth Sándor kereskedő, Borynász József, Job-
bágy János, Kéki Sándor, Kovács Mihály, Ha-
rangy Sándor, Varga Lajos, Ungváry József,
Fürest Ödön, Kövi Lajos. A választmány pedig:
Szedlák József, Tóth Balint, Lamprecht Frigyes,
Megyaszi Sándor, Nagy Jakab, Szabó Lajos
kereskedő, Kulcsár Gábor, Katz Lajos, Klein
Miksa, Gödényi József, Strausz János, Félegy-
házi János, Kolossa Ádám, Pappler Ferencz,
Horvath János, Fehér András, Szliuka István,
Batory József, Liptay Sándor, Csicsó Lajos,

Debreczeni Lajos, Mórincz Bertalan, Peleskey
József, Huber J. Póttagok: Weber Lázár, Lus-
zig Károly, Kocpekzy József, Vaczi János. Be-
adatott 83 szavazat. Ezzel a közgyűlés véget ért.
*** Esküdtzéki tárgyalás.** Lukács
László laezfalusi lelkész, a hírhedt dákóromán
agitátor sajtópörben szombaton, azaz f. hó
12-en tartatik meg az esküdtzéki tárgyalás a
helybeli kir. törvényszék előtt. A vádhatóságot
maga a kir. főügyész, C s e r n a Vincze fogja
képviseelni, vádlottat pedig C o r o i a n u Gyula
kolozsvári ügyvéd védi. A tárgyalás iránt rend-
kívül érdeklődés nyilvánul s már most keresik
a belépti-jegyeket, de tekintettel a tárgyalási
terem szűk voltára, csak korlátolt számban
adhatók ki jegyek.

*** Öngyilkos inas.** Régen nem tör-
tént már Debreczenben szenzációs esemény
s azért még egy öngyilkos is oly szóbeszéd
tárgya most, hogy ma d. e. nem lehetett
a corsón egyebet hallani, mint: hallottuk már,
hogy tornászva akasztotta fel magát? Tudta
azt mindenki, mert elég volt az, hogy egy
holttestet végig vittek az utcán ebben a kolera
félős időben, már mindenki kérdézősködött
utána, hogy mi történt, talán csak nem kolera
? Öngyilkosság volt. Egy inas felakasztotta
magát egész tornászati szabályok szerint tor-
naszerre, torna-kötéllel s mikor észrevették
akkor is csak egy csüngött a kötélen, mintha
a legügyesebb tornász lett volna: a kezeit
szabályszerűen oda simította a czombjához.
Az esetről tudósítók a következő részleteket
jeleníti: A n.uj-utcán lakó Dr. S. A. Kun Mihály
nevű debreczeni születésű 22 éves inasa teg-
nap d. u. bement az orvos-intézet torna-ter-
mébe a szokásos időben, mikor ott tisztogattni
szokott. Az orvos éppen vidéken volt s mikor
torna-terembe belépett, meglepetve látta,
hogy szolgálja a kezi mászó-létrán csüng. —
A szolga a hetedik fogra felakasztotta
magát egy mászó kötéllal. Az orvos azonnal
előhívatta colle, dr. Kellner Jenőt s el-
vágta a kötelet. Mindkét orvos gyógykezelés alá
vette az inast, mert a test még meleg volt. A
gyógykezelés nem használt, az inas néhány
percz múlva meghalt. — Rendezett viszonyok
közt élt, nem is volt mulató s,
tisztességes fizetéséből jól élhetett s ezért
nem tudhatják meg hozzátartozói sem hogy
mi vihette az öngyilkosságra.

*** Eljegyzés.** Katona Imre író-társunk,
a »Debreczeni Hirlap« szerkesztője, eljegyezte
Dembicz Emma kislánnyal, Dembicz budapesti
gyáros kedves és szép leányát. Áldás kísérje
az ifju pár frigyet!

*** A huszkoronás veszedelme.** Leg-
közelebb forgalomba kerül az új pénz; bizo-
nyára hosszabb időre lesz szükség, míg különösen
a köznép megszokja a szokatlan, új formájú
pénzt és megtudja különböztetni a régóta lé-
tező hasonló pénztől, amely vagy keveset fo-
rog a nép kezén, mint például az aranyfran-
kok, vagy ami még annál rosszabb, a forga-
lomból kijött, ugynevezett rossz pénztől. Ne-
hezebb teszi majd a megkülönböztetést az is,
hogy csaknem egyidejűleg a mi új pénzünkkel
forgalomba kerül az osztrák koronapénz is,
amely a latin feliraton kívül több tekintetben
különbözik a mi koronáinktól. Különösen ve-
szedelmes a régi osztrák huszfrankos arany-
nagon hasonlatossága a mi huszkoronásunkhoz,
de még inkább az új osztrák huszkoronához.
Ez utóbbi színben, formában, nagyságban eg-
szen egyforma, még a 20-as is megvan mind-
kettőn, és a ki gondosabban meg nem figyeli
és észre nem veszi, hogy az egyik a 20-as
mellett apró Fr., a másiknál pedig Cor. áll, —
az alig hinné, hogy az utóbbi 46 krajczárral,
tehát csaknem 5%-el ér többet a tizfrankos-
nál. A mi huszkoronásunk már könnyebben
különböztethető meg, először, mert a magyar
feliratot többen értik, másodsor mert a magyar
huszfrankosok periméje recézés, és karimáján fel-
irat nincs. Aki nem járatos a pénzkezelésben,
annak bizonyára sok bosszuságot és galibát
okoz majd ez a hasonlatosság; sőtétben pénzt
elfogadni kész veszedelem lesz, és a t. cz.
csalók bizonyára örömmel fogadják majd a
becsapás és rászedésnek ezt az új módját; ez
ellen csupán az óvatosság és a pénz gondos
megvizsgálása hssznál. Azért jó lesz ezeket a
csekély különbségeket jó eleve megismerni, és
mindig szem előtt tartani.

*** Kinevezés.** Kállay Jenő tordai tör-
vényszéki írnok a h-nánási járásbíróihoz
segéd-telekönnyvezetővé nevezetett ki.

*** A főiskolai magyar irodalmi
önképző társulat** ez iskolai évben is
fentartatni óhajta csak a mult esztendőben le-
tesült amaz intézményt, hogy minden hónap
egy vasárnap délutánján nyilvános közgyűlést
tart az akadémiai 17 számú teremben; melyre
a városi művelt közönség köréből azokat, kik
a társulat iránt érdeklődnek, meghívja. Hogy
az egyleti élet elevenebbé tételére, a munkakedv
növelésére nagy befolyással vannak e nyilván-
os ülések, arról társulatunk a mult iskolai
év folyamán örömmel győződött meg. E ha-
vonta tartatni szokott közgyűlések programja
mint eddig, ugy ezután is, minden egyes aka-
lomalml ugy fog összeállítani, hogy a gyű-
léseken megjelenők kellemes szórakozást ta-
láljanak. Részint komoly, és vig szavazatok;
résztint irodalmi tanulmányok, költemények, ér-
tekezések s humoreszkek felolvasása fogják
képezni tárgyait. Midőn ez iskolai évben elő-
ször november 13-án d. u. 3 órákor a 17. szá-
mu akadémiai teremben tartandó ilyen köz-
gyűlésünkre a művelt városi közönséget meghív-

ni szerencsém van, a gyűlés tárgysorozatát a
következőkben közlöm: Komoly szavazat: Ár-
vay Belától. Felolvasás: Diószegi Mihálytól. Ko-
moly szavazat: Pótor Elemértől. Felolvasás:
Király Pétertól. Vig szavazat: Szücs Sándortól.
Debreczen 1892 november 10. P ó t o r Elemér
főjegyző.

Ujjpályázó a debreczeni színházra.
A debreczeni színházra kiírt pályázati határidő
nemsokára lejár. Hirt adtunk már arról, hogy
a legtekintélyesebb vidéki szinigazgatók verse-
nyeznek színházunkért. Rakodezay, Makó, Ti-
szai Dezso már korábban beadták pályázati
kérvényeiket, legújabbán pedig C s ó k a Sándor
szabadkai szinigazgató, ki évek hosszu sora
óta működik Szabadkán általános meglegedés
mellett, pályázott színházunkért. A tanácsnak,
mely dönteni fog a pályázatok felett, az fog
okozni nehezséget, hogy ennyijeles szinigazgató
közül melyiket válassza. Addig, mig a pályázati
határidő le nem jár, nem szöhatunk e kérdés-
hez, de annak idején mi is el fogjuk mondani
véleményünket.

*** A debreczeni ítélő tábla** elnöke
Bay Ádám végzett joghallgatót és debreczeni
lakost, a vezetésé alatt álló ítélő tábla ke-
rületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

*** Brutális férj.** Az emberi méltóság-
got alacsony módon alázta meg Kis Péter
gazda, ki a feleségét kampós botjával ugy el-
verte, hogy a szegény asszony beteg lett vérző
seibeiben. A nyomorult embert a rendőség szí-
goruan megbüntette. — Jellemző a rendőrségi
végzés az a pontja, mely így szól: »Tekintve
azt, ha még rászolgált volna is az asszony e
bánásmódra, még sem szabad lett volna vele
igy bánni, mert e durva és embertelen bánás-
mód nem illethet meg e g y n ő t.« Tehát van
»meg hivatalos módon« is tovagiaság a Zola-
korszakban. Ehhez mi a legnagyobb örömmel
gratulálunk!

*** Színház.** Tegnap a »Szerencse fia« című
operettet ismételték, mely valószínűleg nem sokára le-
kerül a műsorról, Ma Katona József születésének szá-
zadik évfordulója megünneplésére — díszelőadásul —
»Bánkban«, Katonának e halhatatlan tragédiájá adatik.
— holnap pedig »Thermidort« ismétlik.

Legujabb.

A helyzethez.

Ma még nincs tájékozva a közvélemény
a felől, hogy ki lesz a Szapary utódja. Szap-
ary állítólag kijelentette, hogy ha meg is bi-
zatnak az új kabinet alakításával, nem fogad-
ná azt el. Az új kabinet kinevezéséig az ügye-
ket a lemondott kabinet intézi. Ez az ideigle-
nes állapot valószínűleg nem sokáig tart, mert
6 felsége mára magához hívatta Bécsbe b.
Bánfy Dezst, Tisza Kálmánt, Széll Kálmánt
és Wekerlet, hogy véleményüket meghallgas-
sa. Szapary Széll Kálmánt ajánlotta utódjául.
Nem bizonyos, — hogy a megbízást el ne
fogadja. Legtöbben a szabadelvélek közül We-
kerle miniszterelnökségét beszélék és kíván-
ják, sőt ugy állítják elé a dolgot, mintha ez
már tény volna. Wekerle alatt, azt hiszik, az
egész miniszterium megmaradna, ugy mint van,
Szilágyival és Csákyval együtt. Csak azon új-
ítás történnek, hogy Tisza István lesz belügy-
miniszter. Ez határozott óhajtatás, sőt feltétele
a Tiszaistáknak, hogy az új kabinetet támoga-
sák. Beavatott kormánypartii képviselők a kép-
viselőház tegnapi ülése alatt azt beszéltek, —
hogy a király kérdézősködött Bécsben Appo-
nyit iránt. Szóval mindeddig nincs határo-
zott hír a kibontakozásra nézve.

Az egyesült államok új elnöke.

Az észak-amerikai Egyesült Államok el-
nökévé Grover Clevelandot választották meg,
nagy többséggel.

A kolera es öskén.

Budapestben — a hűvös időjárás követ-
keztében — örvendetes módon csökken a ko-
lera. Most már naponta legfeljebb csak 10 új
megbetegedés s 4-5 haláleset fordul elő. —
Tegnap délig meg éppen csak 4 új beteget
vettek föl, haláleset pedig egy se történt.

Halálozás.

Babos Kálmán, a m. Fir Curia tanács-
elnöke, tegnap reggel szívszélhűdésben meghalt.
Képviselő-választás.

A zombolyai kerületben Reiszig Ede al-
lamtitkárt tegnap egyhangulag képviselővé vá-
lasztották.

Közgazdaság.

**A birtokértéksülyedése Német-
országban.** A mezőgazdasági kultura Eldo-
rádjában, Németországban, melynek gazdasá-
gi fejlettségére kalapelve gondoltunk, sem
mind arany, a mi fénylik. Ugy látszik, hogy a
földbirtok terhei aránytalanul szaporodnak, ugy
hogy ezt ellensúlyozni a tudomány, a szorgalom
és tőkebefektetés után legmagasabbra fokozott
talaj-jövedelme nem képes. Szinte hihetetlennek
látszik, ha nem egy oly tekintélyes német
lapban olvasnók, mint a »Landwirth«, hogy a
Rajna mentén a talaj értéke a folyton szapo-
rodó adó, szolgálmányok és egyéb terhek foly-
tán állandóan csökken, ott tehát, hol a népes
városok biztos fogyasztói a föld terményeinek
s külföldi verseny számításba sem jöhet. Fel-
hoz több példát is. Így felemlíti, hogy egy
birtok élethossziglanra 500 talléron lett bérbe-
adva, mely birtok tulajdonosának öregapja 1777-
ben ugyan e birtokért 850 holland frt, mig apja
1836-ban 480 tallért bért kapott. Így tehát ugyan

e birtok egy századdal előbb 2-3 szor an-
nyit j ö v e d e l m e z e t t, m i n t j e l e n l e g.
Már három birtok a következő eredményt mu-
tatja fel. 1875-ben: 1842.1657.1507 márká. —
1890-ben 1485.1200.1392 márká. E birtokok
bérjövödelme tehát 15 év alatt átlag 18%-kal
sülyedt. — Több kerületben a föld ára 20 év
alatt több, mint felére sülyedt. Hogy a birtok-
érték sülyedést csak a nagyobbodott terhek
okozzák-e csupán, vagy talán a hibás gazdál-
kodási rendszer folytán kiszarolt talaj játszsa-e
a főszerepet, érdekes volna tudni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Monstre pör Zágrábban. Ma kez-
dődik Zágrábban egy érdekes pör tárgyalása
49 mária-bisztriciai paraszt ellen, kik három
izben fellázadtak a községi hatóság ellen s a
tisztviselőket halállal fenyegették. A csendör-
ség és katonaság elnyomta a lázadást, még
mielőtt vér folyt volna. A vád határozottan az
odaváló lelkeszt, Zerjavics drt mondja a for-
rongás értelmi szerzőjének. Ez Starcevsics
híve lévén, buzgón agítált a jogpárt kandida-
tusa érdekében, a kinek bukása után a felbu-
togatott nép a hatósági közegek ellen fordult.
Zerjavics lelkesz két hónap óta ül fogságban.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.

Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Kiadó ház.

Nagy-hatvan-utca végén a termény-
vásár és a vasuti állomás közelében, az
alant irt tulajdonos által 40 év óta foly-
tonosan polgári bormérésre használt **3
szoba, konyha, pinczével** s az ud-
varon nyári borivóval ellátott üzleti he-
lyiség, az 1893. évi újévtől kezdve bor-
mérésre vagy kereskedésre haszonbérbe
kiadó.

Értekezhetni a bentlakó tulajdonos-
sal. —

Debreczen 1892. november 8.

Váradai Ferencz

3407. szám alatt.

JUTÁNYOS
szabott árákon
kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

divatos női ruhászövetek

Francia flanelek, Kasán, Moldon

legujabb ruhadiszek

FEKETE DIVATKELMÉK

szines és fekete selymek

mosó velezek

TÉLI HIMALÁYA KENDŐK

selyem- és haraszt-kendők

GYERMEK-RUHÁCSKÁK, FELÖLTÖK

normal-, gyapju- és pamut

alsó ingek

UJJASOK és NADRÁGOK

Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén **szép raktárt** tartunk

BRASSÓI és GÁCSI

posztókban

Tricot, peruvien és Doskinokban.

(419.) 16—?

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
b. tudomására hozni, hogy előnyösen ismert
táncziskolamban, a legkönnyebben felfogható
táncztanítási módszerem mellett, az összes szük-
séggel tánczokból oktatást adok.

Tanulók fölvétele

a mai naptól táncziskolamban kisvárad-utca
(timártársulat gyűléstermében) este 7 órától,
vagy leveileg bárány-utca 2412 sz.

Debreczen, 1892. nov. 8.

Schaf János

táncztanító.

MEGHIVÓ.

A felszámolásban lévő »Debreceen« nyomda-részvénytársaság f. évi november hó 19-én. szombaton d. u. 4 órakor, nagyuj-utca 1702. sz. a., a nyomda helyiségében

felszámoló közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgy: 1) Az 1892-ik évi január-márczius negyedévről szóló zárszámadások betervezése. — 2) A felszámoló bizottság jelentése és a felszámolás betervezése.

(446.) 1—1. A felszámoló bizottság.

Tisztán kölcsönös Részvényesei nincsenek	Az összes nyereséget a biztosítottak javára esik
---	---

The Mutual
new-yorki életbiztosító társaság
alapított 1843
826 millió frank
biztosítéki alapjával
a legnagyobb pénztézet a világon.
Biztosít ember életét a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.
Prospectussal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál
a vezérigazgatóság Magyarországon és a szomszéd tartományok részére
Budapest, Bécsi-u. 5.
(381) 11—12.

SZÖNYEGEK
függönyök, ágy- és asztal-terítők
bútorszövetek és viaszkos-vásznak
nagy választékban
SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(418.) 16—2

Cognac-quint-kivonat.
Kiváló, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességét.
Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem. **Spiritusz megtakarítás** érhető el felülmulatlan pálinka-erősítő-kivonatom által: ez az italoknak kellemes erőteljes ízű és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 k. (600—1000 literre használati utasítással együtt.)
E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likőrök szeszitalok, ecet és borecet készítésére felülmulatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.
Árjegyzék ingyen. POLLÁK KÁROLY FÜLÖP
Egészséges gyártmányokért kezeskedem. esszencia különlegességek gyára PRÁGÁBAN.
●● (Tisztes képviselők kerestetnek.) ●●
(314) 30—50.

Uj temetkezési intézet!
DANKÓ MIHÁLY
jól berendezett
temetkezési intézete
DEBRECZENBEN,
Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.
Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató
érez, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók, halotti kellékek, gyászkocsik, legszebb kivitelben,
a gyászoló felek igényeihez mért
tisztességes olcsó árért
szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leendő ez után is a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem
Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Huzalozást minden irányban.
Érez, má, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.
Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.
Debreczen, 1892.
Kiváló tisztelettel:
DANKÓ MIHÁLY.
(7.) 21.

Orvosilag megvizsgálva!
A fogak észszerű apóiasára kitűnő készítmény.
Salvator
Egyenlő
Lajos Ormó
Törvényileg védve!
dicsőségesen dicsőítve 30 Kr. együztartalmú illatosított
Pálinkákban: valamint a Salvator-Szalmagolyók elírásában
RODA: Salvator, Bécs, I. Heldenstrasse 12-2

Cs. kir. országosan szabadalmazott finom lüqueor gyár.
Alapított 1850-ben. — 20 kitüntetés és elismerő oklevél.
Fränkel Adolf és fiai, BIALA (Galiczia),
ajánlják jutalmakkal kitüntetett
lengyel liquor különlegességeket
Kontuszówka, köménymagos, Allasch stb.
Mindenféle faju és kítőnő-
ségeiről elismert minőségű liquere-ök, vadászati
és uti liquere-ök, különlegességek régi szeszes italokból.
Kapható: minden előkelőbb csemege-, fűszer-üzletekben, cukrázda és kávéházakban.
Elárusítók kedvezményben részesítetnek. Árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.
(47.) 21—22.

Nemcsak kolera ellen, hanem mindig ajánlható.
Kapható csakis a legfinomabb
fűszer-és-csemege-kereskedésekben.
a) 2—10
TRADE MARK
VERO COGNAC
Prima Società Fiumana
per importazione transatlantica
FIUME
CZUKRÁZDÁKKBAN,
gyógyszerházakban
és kávéházakban.
Tényleg tiszta borkivonat.
(30.)

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.
COGNAC
Gróf ESTERHÁZY GÉZA
saját gyártmánya.
Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnal versenyre lehet, ára pedig sokkal olcsóbb.
Különlegesség
a * * * * **COGNAC,**
mely mindenütt kapható.
Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért járványos betegségeknek, így kolera ellen óvszer gyanánt sikerrel használtatik.
A gróf Esterházy Géza-féle Cognac-gyár
IGAZGATÓSÁGA 18—20.
BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCZL. ÚT 23
Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.
Csak akkor valódi, ha a sárga dugón az azégetett felírás van: "GRÓF ESTERHÁZY GÉZA"
A forgalomban lévő valódi francia cognacokat felismerhetik.
SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY.